محل اداره
مجلس شورای ملی
شماره تلفن : ۳۰۴۴۸ و ۳۸۸۹۴ و ۳۸۸۹۵ و ۳۸۸۹۶
روزنامه یومیه

بهای اشتراک
قسمت اول : (مذاکرات مجلسین) سالیانه ۳۰۰ ریال
قسمت دوم : (آگهی‌ها) « ۶۰۰ «
شماره کامل « ۸۰۰ «

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه ومقررات . گزارش کمیسیونها - صورت‌مشروح مذاکرات‌مجلسین- اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۱۸۱۸ — پنجشنبه ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ — سال هفتم

شماره مسلسل ۱۴۵
دوره‌شانزدهم‌مجلس شورای‌ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۴۵
صورت‌مشروح‌مذاکرات‌مجلس‌روز ۱ شنبه ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

فهرست‌مطالب:

۱ - تصویب صورت مجلس .
۲ - بیانات آقای نخست‌وزیر
۳ — طرح و تصویب طرح سه فوریتی راجع بمیزان آراء اعضاء کمیسیون مختلط نفت .
٤ — انتخاب ۵ نفر جهة عضویت کمیسیون مختلط نفت
۵ - تعیین موقع ودستور جلسهٔ بعد — ختم جلسه

***

مجلس ساعت ده ونیم صبح بریاست آقای جواد کنجهٔ (نایب‌رئیس) تشکیل گردید

(۱ - تصویب صورتمجلس)

نایب‌رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(بشرح‌زیر قرائت شد)

غائبین‌بااجازه - آقایان : هدایت‌اله بالیزی . دکتر حسن علوی . دکتر یوسف مجتهدی . طباطبائی . افشار صادقی .

غائبین بی‌اجازه - آقایان : حسین خاکباز . محمود محمودی . عباس‌قبادیان محمد علی منصف . محمد علی نصرتیان ابوالفتح قهرمانی . محمد ابریشمکار . دکتر عبدالحسین‌طبا . ابوالفضل تولیت عبدالوهاب اقبال . شهاب خسروانی . عماد تربتی . محسن‌طاهری . ابوالحسن رضوی . سید مهدی پیراسته . جواد مسعودی . یوسف‌شکرائی. مرتضی‌حکمت خزیمه علم .

دیرآمدگان با اجازه — آقایان : سلطان العلماء وسید محمد علی شوشتری آخروقت یکساعت .

دیرآمده بی اجازه - آقای حسن اکبر یکساعت .

نایب‌رئیس - نسبت بصورت‌جلسه گذشته اعتراضی نیست ؟(گفته شد-خیر)

آشتیانی زاده - اگر اجازه می فرمائید بنده‌یك‌تذکری دارم

نایب رئیس — نسبت بصورت جلسه ؟

آشتیانی‌زاده - بعدازصورتجلسه تذکری دارم .

نایب‌رئیس - صورتجلسه سه شنبه ۱۷ اردیبهشت ماه تصویب شد

عده‌ای‌ازنمایندگان — نطق قبل از دستور را بگذارید برای بعد از دستور .

موقر — ساعت پنج‌صبح امروز آمدیم اسم نویسی کردیم برای نطق قبل از دستور .

نایب‌رئیس- امروزدستور انتخاب ۵ نفر برای هیئت مختلط است (صحیح است) آقایان اگر موافقت بفرمائید قبلا انتخاب بعمل‌آید بعد بکارهای‌دیگر برسیم (صحیح است)

آشتیانی‌زاده - بنده مخالفم

(۲-بیانات آقای نخست‌وزیر)

نایب‌رئیس - آقای دکتر مصدق فرمایشی‌دارید ؟

نخست‌وزیر (آقای‌دکترمصدق)- اجازه‌بفرمائید قبل‌ازانتخابات مطالبی دارم

ملك‌مدنی- بنده‌هم اجازه‌میخواهم راجع بانتخابات توضیح بدهم

نایب‌رئیس- بعدازآقای‌دکترمصدق مطالبتان را بفرمائید

آشتیانی‌زاده - بنده مقدم هستم وتذکری دارم.

نخست‌وزیر — چون برای بنده قبلا مجالی نبود یادداشتی درجلسه کردم وبا تأنی وملایمت می‌خوانم برای اینکه مخبرین جراید بتوانند تمام آنرابنویسند برطبق دستورمجلس شورای‌ملی کمیسیون مطالعه میکرد که قرارداد ساعد - کس بنفع ایران هست یا نیست من بواسطه کسالت از ادامهٔ کار مأیوس بودم‌وبطبیب معالج خود رجوع کردم او بمن گفت که برای ادامهٔ کار حتماً باید دو ماه تعطیل کنی‌ومن نتوانستم درایام تعطیل تابستان بیش از دو پنجروز بطور متناوب تعطیل کنم اشتغال بکار هفته ای سه روز در کمیسیون و گاه از صبح تا عصر و سه روز در هفته حضور درجلسه‌علنی سبب‌شد که من بکلی بی‌پا شوم وهر وقت که از مجلس بخانه میرفتم و درجه می گذاردم حرارت بدن فوق طبیعی‌بود بالاخره‌طبیب معالج گفت دوماه‌باید حرف‌نزنی وحرکت نکنی ومن متجاوز از یکماه که بدستور طبیب پیروی کردم‌یکی ازشبها خواب‌دیدم که‌شخصی نورانی بمن گفت دکتر مصدق برو وزنجیرهائی که بپای‌ملت ایران‌بسته‌اند پاره کن این خواب‌سبب شد که مثل‌همیشه من بحفظ جان خود کوچکترین اهمیتی ندهم ودوماه‌تمام نشده‌در کمیسیون حاضر شوم ووقتی که باتفاق‌آراء ملی‌شدن‌صنعت نفت‌از کمیسیون گذشت‌قبول کردم که‌حرف آن شخص نورانی‌غیرازالهام چیزدیگری نبوده است . تصویب‌ملی‌شدن صنعت نفت را که هیچکس تصور نمی کرد از آن کمیسیون بگذرد سبب شد که من مأیوس نشوم وبا نهایت فرسودگی بازدر کمیسیون حاضرشوم.ویکروزپس ازاینکه کمیسیون رأی خود را بدهد مخاطراتی که متوجه مملکت می‌شد درجلسه‌علنی مجلس‌شورای ملی اعلام کنم وچون شرکت نفت مأیوس شده بود ومیدید که از کمیسیون و این مجلس نتیجه‌ای‌را که انتظارداشت نخواهد گرفت ترتیب اینطور داده شده بود که یکی ازپسرعموهای جناب‌آقای شوشتری وارد کارشود مجلس را منحل کندووضعیت را طوری درهم وبرهم وتیره و تار نماید که اگرمملکت ازمخاطره ای که احتمال داردچارشوند جان دربرد چند سال هم وقت مملکت‌بازبیهوده‌تلف شودودستگاه ما طوری فاسد شود که هیچکار صحیحی غیرازکارهای مفید بعمال شرکت از این دستگاه‌نگذرد اگرفراموش نکرده باشم اعلام‌مخاطره‌روزچهارشنبه چهارم‌اردیبهشت درمجلس شد روز پنجشنبه کمیسیون نفت رأی بهفت مادهٔ قانون اجرای ملی شدن صنعت نفت (دکتر کاسمی - ۹ماده) بله ببخشید ۹ماده بنده هیچ حالی که بسوابق

مراجعه کنم نداشتم این کارسبب‌شد که من بازبیش ازپیش بخوابی کدیده بودم‌معتقد شوم ساعت۸ بعدازظهرهمانروز که‌درمجلس بودم‌جناب آقای علاء وزیردربارشاهنشاهی ازمن وقت ملاقات خواست من ساعت ۹ درمنزل‌برای پذیرائی ایشان حاضر شدم مذاکره درباره نفت بعمل آمد جواب من این بود که کمیسیون رأی خودرا داده و۹ ماده تنظیم شده است که باید گزارش‌آن بمجلس داده شود جناب ایشان یك‌نسخه ازآن مواد که کمیسیون تصویب کرده بود گرفتند که آنها را مطالعه کنند آقای‌علاء بهیچوجه در خیال استعفا نبودند (صحیح است) وبامن مذاکره می کرد که خدا کند من که زمامدارم روزاول ماه مه حادثه ای درتهران رخ ندهد ولی روز جمعه خبری منتشر شد که دولت ایشان استعفا نموده است استعفای ایشان سبب شد که من یقین کنم اگرقبل از تشکیل دولت گزارش کمیسیون ازمجلس نگذرد دیگرهیچوقت این گزارش‌ازتصویب‌مجلس نخواهد گذشت روزشنبه چون بمن گفتند که مجلس سنا تشکیل نمی شود تقاضا کردم که مجلس شورایملی جلسه علنی خود را صبح همان روز تشکیل دهد ودرجلسه مزبور گزارش کمیسیون بتصویب برسد اینکار شد و گزارش کمیسیون‌بتصویب رسیدروزیکشنبه که روزجلسه‌عادی مجلس بود ومن‌بمجلس آمدم ازدونفر ازنمایندگان محترم شنیدم که آن شخص معهوددردربار منتظر رأی تمایل است درجلسه‌خصوصی که صحبت از زمامداری من شد بعضی از نمایندگان پیشنهاد کردند که‌خوب‌است که‌دکتر مصدق خودش اینکارراقبول کند (آشتیانی‌زاده- آقای جمال امامی بودند) ومن مثل همیشه که شانه ازاینکارخالی کرده‌ام وعلت این بوده است که وسائلی در دست نیست که باصلاحاتی موفق شوم‌چون تقریبا درصدر وذیل این دستگاه اشخاصی کار می کنند که‌می‌خواهند ازآشفتگی اوضاع استفاده کنند امتناع کردم وبمحض اینکه آنروز رأی تمایل بمن داده شد بلادرنك براتی خدمت حاضر شدم چون گفتم که برای قبول حاضرم عده ای از نمایندگان که میدانستندا کرمن وارد کارنشوم‌عاقبت‌مملکت چه خواهد شد همگی دست‌زدندوخواستند درهمان جلسه خصوص باقیام وقعود که‌باعث کینه توزی بعضی اشخاص نشود بمن‌رأی بدهند ازآنجائیکه من همیشه خواسته‌ام بستن پارلمانی احترام بگذارم تقاضانمودم که این رأی مطابق معمول سابق‌درجلسه علنی ولی بدون‌حضور مردم‌وروزنامه‌نویس داده شود وهمچنین‌درهمان‌جلسه‌درخواست نمودم که تا گزارش کمیسیون‌ از تصویب نگذرد برای قبول هیچ‌خدمتی حاضرنمی شوم نمایندگان واردجلسه علنی شدند و رأی خود رابمن‌دادند وازمن‌تقاضا کردند که فوراً تشکیل دولت بدهم و تکلیف گزارش کمیسیون نفت را معلوم بکنم که ازآنجا که ممکن بوددرتشکیل‌دولت ودر برنامه آنقدراشکالات‌واردبکنند وحرف‌بزنند که‌درمجلس‌زمینه برای‌نگذشتن گزارش‌تهیه کنند گفتم تاگزارش کمیسیون ازتصویب نگذرددست‌بهیچ کاری نمیزنم‌این‌حرف‌سبب شد که درهمان‌روزآقای‌فروزان معاون‌وزیر دارائی‌دولت‌قبل‌درجلسه‌حاضرشدوگزارش کمیسیون تصویب شود وپس از تصویب گزارش وزرای‌خودرا بپیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی معرفی کردم و برنامه خود را برای اینکه درآن زیاد صحبت نشود روی‌دواصل‌تنظیم نمودم‌ونمایندگان مجلس شورای ملی ومجلس سنا از نظر وطنپرستی حاضرشدند که‌بااکثریت قریب باتفاق آراء برنامه‌امرادریك جلسه‌تصویب کنند پس از تصویب برنامه واردکارشدم ومیخواستم هرچه زودتر کمیسیون مختلط تصمیمی راکه درمصالح مملکت لازم بود اتخاذبکند متأسفانه‌اوضاع‌طوری پیش‌آمد که‌نمایندگان‌مجلس‌شورای‌ملی‌در کمیسیون مختلط تا امروز انتخاب نشدند(عده‌ای از نمایندگان -امروزمعین‌میشوند)برای‌امرار وقت مجلس پیشنهادی‌شد که‌کمیسیون نفت پنجنفری‌راکه‌برای‌عضویت کمیسیون‌مختلط صلاحیت‌دارندپیشنهاد کنند کمیسیون هم‌با اینکه بکارهای بزرگتر از این موفق‌شده بود مثلا ملی شدن صنعت نفت وتصویب۹ ماده برای اجرا کردن ملی‌شدن‌صنعت‌نفت نتوانست پنجنفری را که صلاحیت داشته باشند پیشنهاد کند اینکار سبب شد که من یقین کنم دستی درمجلس کارمیکند که کار نفت بزودی نگذرد وبطوریکه شایع‌است دولت محافظه کار انگلیس روی کاربیاید وازهر گونه عملی که بنفع‌این مملکت‌باید بشود شدیداً جلوگیری کند (صحیح - است) برای خودمن کارهائی برخلاف ترتیب ومعمول روی میدادمثلا یکی‌ازاین روزها که ازنخست وزیری میخواستم‌خارج شوم وبمجلس سنا بروم دو نفر زن بایك بچه متصل بچهار چوب درب ایستادویکی ازآنها خود را طوری باتومبیل چسبانید که نزدیك بود زیر چرخ برود و از توقف اتومبیل دیگری سوء استفاده نموده جلوی اتومبیل ایستاد واتومبیل‌را از حرکت متوقف کرده و چون دو نفر دیگر بفاصله چندقدمی ایستاده بودندومثل این بود که در انتهازفرصت بودند ، من سوءظن کردم وبدون اینکه رحمی به آن بیچارگان مصنوعی بکنم حرکت کردم و بمجلس سناحاضر شدم. این اوضاع سبب شد که من بگفته‌های‌بعضی که جانم‌درخطر است اهمیت بدهم ویقین کنم که دستی در باطن برای اضمحلال من کار میکند. یکی از این روزها که بپیشگاه‌اعلیحضرت‌همایون شاهنشاهی مشرف بودم مراتب را عرض نمودم ومخصوصاً عرض کردم که تاسه روز قبل همیشه مسلح‌بودم ولی برای این که حضور من دردربار بااسلحه ایجادسوءظن نکند از روزی که ازطرف شاهانه نخست وزیر شده‌ام از برداشتن‌اسلحه خودداری کردم واکنون چون بعضی چیزهاشنیده‌ام ناچارم که باز مسلح‌شوم. فرمودند اسلحه خودرا نشان بدهید. ارائه دادم فرمودند مگر شما میتوانید ازخود دفاع کنید؟ من حاضرم اشخاصی که شما را محافظت کنند بگمارم. عرض کردم آن اشخاص از کسانی که رزم آرا را حفاظت میکردند که بیشتر مورد اعتمادنخواهندبود،چگونه توانستند اوراازبین ببرند واین‌شعر بخاطرم رسید که آنرخواندم:

گرنگهدار من‌آنست که من‌میدانم
شیشه رادربغل سنك نگهمیدارد

من‌آنقدر قادرم وآنقدرتوانائی‌دارم که اگر بدست کسی کشته شدم‌قاتل‌خودرا از بین‌ببرم وهیچ‌احتیاجی بمأمورین‌محافظ ندارم، خدا هر چه مقدر فرموده و هرچه خواسته است میشود ماشاءالله‌کان و مالم یشاء لم‌یکن. روزشنبه ۲۱ اردیبهشت که باافتخار شرفیابی بپیشگاه همایونی موفق شدم فرمودند آنچه را که در بارهٔ خود میگفتی من هم‌شنیده‌ام وآن اینست که‌بمن گفته‌اندشمارا میخواهند ترور کنند ومن دستور داده‌ام که شهربانی شمارا محافظت کند. چون معاونین‌خودرا که برای‌معرفی بحضور برده‌بودم از حضور شاهانه خارج شدند من هم باآنها بیرون آمدم، بعد از پیشگاه همایونی اجازه باردرخواست‌نمودم وعرض کردم ممکنست بفرمائید‌چه‌اشخاصی درصدد ازبین بردن من هستند ؟ فرمودند دکتر بقائی به دیهیمی که درسازمان‌اوست اینطور گفته بود که فدائیان اسلام درصدد قتل دکترمصدق‌اند، و دیهیمی هم‌بستاد ارتش اطلاع داده‌واز ستاد ارتش هم‌بمن گزارش دادند ، دیشب بشهربانی دستور داده‌ام که‌ازمحافظت‌خودداری‌نکنند ونهایت مراقبت رابنمایند که‌شماجان‌سلامت بدربرید ومن بسیار تعجب کردم‌اگر فدائیان‌اسلام هژبررامیکشند برای اینکه‌اوشاهنشاه را بلندن برد ووعده داد که قرار داد ساعدو کس تصویب‌میشود ومجلس مؤسسان‌روی همین اصل تشکیل گردید ، اگر فدائیان اسلام رزم آرا راازبین بردند که‌میخواست وحدت‌ملی ایران راازبین ببرد ، چگونه ممکنست که‌حاضرشوندکدکتر مصدق که‌ازهمه چیزخود درراه‌خیرو‌صلاح‌مملکت‌خودداری نکرده است نابود کنند. روی این‌اصل که گزارش با حقیقت‌مطابقت نداردعرض کردم اعلیحضرتا من یك‌جان دارم ومی‌خواهم‌آنرا در راه صلاح وصواب‌این مردم و شما نثار کنم ،من از اول‌عمرمعتقد نبوده ام که در بستر بیماری جان بدهم‌و آرزویم‌این‌بوده است که درراه‌انجام‌وظیفه شهیدراه وطن بشوم.(احسنت) من باین مأمورینی که نمی‌توانند و یااگر نخواهند قدمی بردارنداحتیاج‌ندارم‌مرا بخداسپارید و هرچه خدا خواسته است تسلیم و رضا دارم. فرمودند بسیار خوب، حالا که‌نمی‌خواهید من اصراری نمی کنم وخودتان برئیس شهربانی بگوئید که در توقیف فدائیان اسلام اقدامی نکنند بلافاصله به نخست وزیری آمدم رئیس شهربانی را خواستم دکتر فاطمی معاون منهم حضور داشت . رئیس شهربانی گفت گزارش‌داده اند که نواب صفوی در خانه ای که محل آن را گفتند و من بواسطه عدم شنوائی درست‌نشنیدم ، آنجاست، و همچنین‌رئیس شهربانی گفت من خودبا عده ای برای دستگیری او رفتم، معلوم شد که جلسه‌ای است در آن برای روضه خوانی جمع‌شده اند از نخست‌وزیری بخانه آمدم و بعداز ظهر خواستم بوعده خود که‌می بایست‌به سفارت فرانسه برای بازدید بروم‌وفا کنم درب‌منزل من‌بقدری جمعیت بود که بدون دخالت چند نفر پاسبان نتوانستم‌از خانه خارج شوم‌واین اجتماع گوناگون وبی‌در پی سبب شد که یقین کنم مخاطراتی در پیش من است چیزی که‌هیچوقت دیده‌نشده یك نخست وزیری‌رایکعده‌ای باین‌ترتیب در خانه‌خود محاصره کنند و از قرائن چنین استنباط نمودم که مقصوداین است که نخست‌وزیر روی‌عصبانیت تصمیم‌هائی‌بگیرد که خلاف قانون باشد و او را باستناد کار خلاف قانون عزل کنند ویا اینکه‌در بین جمعیت اشخاص نابکاری مقصود خود را انجام دهند این است که در این روز که بمجلس‌شورای‌ملی آمده‌ام‌بعرض‌نمایندگان و بعرض همکاران سابق خودم که‌قدمهای بزرگی در راه استقلال و تمامیت ایران برداشته‌اند میرسانم که‌بودن در خانه‌ورفت و آمد در شوارع برای من ممکن است ایجاد خطر کندبنا بر این اجازه دهید که در همین مجلس تا روزی که تکلیف کار نفت‌معلوم‌نشده‌است‌بمانم(جمعی‌ازنمایندگان- بسیار خوب‌است)من‌هیچوقت طالب مقام نبوده ام وبکرات‌از قبول نخست وزیری خود داری کردم و اینکار را فقط برای رسیدن بهدف قبول‌نموده ام واگر خدا بخواهد دراین مجلس‌میمانم‌تابمقصود برسیم اینکاری که شمامی خواهید بکنید مثل عمل‌جراحی است که یك جراحی‌برای خیر مریضی‌می کند اگر مریض عمل شود اینرا توجه بفرمائید که مریض‌ماشرکت نفت است، اگرمریض‌عمل‌شود احتمال‌جان بدربردن هست ولی‌اگر نشود ممکن‌نیست که جانی‌بدر ببرد ، بیچارگی‌وفقروبدبختی مردم بجائی رسیده است که [illegible]

حفظ‌حیات خود حاضر است که بهر کاری دست‌بزند که گفته اندالفریق یتشبث بکل حشیش.اگر این‌عمل جراحی‌صورت گرفت ممکنست دولی که‌تا کنون از نفت معادن نفت جنوب استفاده کرده اند باز استفاده کنند. ولی‌اگر مجلس‌بموقع خودکارخود رانکردو کمیسیون‌مختلط آنچه‌را که‌وظیفه‌دار است انجام نداد مشکل بنظر میآید که مصرف کنندگان بتوانند ازنفت معادن نفت جنوب استفاده کنند ، وهمچنین‌محال است که ملت ایران روی سعادت وخوش بختی رابیبنند . زیراشرکت نفت در تمام مسائل حیاتی ما دخالت میکند وتا زمانی که دست شرکت‌ازسیاست‌این‌مملکت کوتاه نشده است بدبختی و بیچارگی و فقر و استیصال برطرف نمی‌شود (صحیح‌است)از آقایان محترم استدعا دارم‌دراین انتخابی که‌میفرمائید وخیلی‌هم‌تأخیرشده(فرامرزی- فقط یکجلسه) زیراکه من در چند جلسه عرض کردم ملت ایران روزی سیصدهزار لیره متضرر می‌شود ، وهیچ‌روا ندارم که نمایندگان مجلس که فعلا که‌ده‌روز است میگذرد یاکمتر یابیشتر ، درانتخاب کمیسیون‌مختلط اقدام نفرموده‌باشند

فرامرزی — فقط یك جلسه تاخیر شده

یکی از نمایندگان — امروز تمام می‌شود

نخست وزیر — استدعا میکنم اشخاصی‌راانتخاب بفرمائید که‌محافظه‌کار نباشند . اگر اشخاص محافظ‌کاری‌انتخاب شدند دراین کمیسیون ، کی می‌تواند از مصالح ملت ایران دفاع کند . اشخاص‌غیر محافظه‌کار می‌توانند عقیده خودرا اظهار کنند، و اشخاص محافظه‌کار آن‌عقاید را سپربلای خود قراردهند ونیت وطنپرستانه خودرا دردادن رأی بموقع اجرابگذارند اگر تمام اشخاص کمیسیون محافظه کار بودند بنده بانتخاب این کمیسیون‌هم‌امیدی نمی توانم داشته باشم . اگر بخواهید اشخاص‌غیراز این‌اشخاصی که ازجان‌خود بگذرند ، غیرازاین اشخاصی که درمصالح مملکت حرف میزنند انتخاب بکنید یقین بدانید دراین کمیسیون تصمیماتی گرفته‌خواهدشد که‌منافع ومصالح‌ملت‌ایران را تأمین نخواهد کرد

نمایندگان — انشاءالله نخواهد شد .

(در اینموقع که‌آقای نخست وزیر تریبون را ترك می گفتند حالشان بهم خورد و بزمین افتاده وچندنفر ایشان را بخارج تالار جلسه بردند)

(۳- طرح وتصویب طرح سه فوری راجع به‌میزان آراء اعضاء کمیسیون‌مختلط‌لغت)

نمایندگان — انتخاب کمیسیونها را شروع کنید

آشتیانی‌زاده — رأی بگیرید آقامعطل‌نشویداگرمیخواهید حرف‌بزنید من یکساعت حرف‌دارم

نایب رئیس — جناب آقای‌دکتر مصدق درضمن بیاناتشان فرمودند که در انتخاب کمیسیون‌مختلط شاید تأخیری‌شده در اینکار . بنده خواستم توضیح‌بدهم که گمان‌نمی کنم تعمدی درکار بود ، زیرا جلسه خصوصی موکول کرد این امررا به نظر کمیسیون نفت کمیسیون نفت هم‌این مطلب رااز نظراحترام‌تلقی کردونتواست مستقیماً بدون‌نظر آقایان نمایندگان‌کاری بکند ، اینست که‌موکول کرد بنظرمجلس چون جلسه پنجشنبه هم مصادف با تعطیل بوده پس‌ازآنروز هم جلسه‌ای نداشتیم این جلسه‌اولین‌جلسه است‌وحالا هم‌شروع می کنیم بانتخاب‌قبلا طرحی تقدیم شده که مطرح می‌شود

ملك‌مدنی- بنده‌هم یك توضیحی دارم .

آشتیانی‌زاده-بنده اجازه‌خواستم مقدم هستم.

فرامرزی — فقط یك جلسه تأخیر شده.

نایب‌رئیس — آقای ملك مدنی بفرمائید.

ملك‌مدنی — این چند روزه که مذاکره شد برای انتخاب‌پنجنفرازمجلس شورای‌ملی عده‌ای از آقایان بنده را در نظر داشتند که یکی ازآن پنجنفر باشم ولی‌چون بنده این دوروزه‌احساس کردم که نامزدها زیاد هست و بهتر این است که‌ما می کنیم اشخاصی که برای کار نفت و کمیسیون‌مختلط انتخاب میشوندازافرادی انتخاب شوند که بتوانند وظایف خودشان را بااطلاع وبصیرت بیشتری انجام بدهند این است که بنده از نامزد شدن منصرف شدم و صبح هم درجلسه خصوصی خدمت آقایان عرض کردم* والبته همانطوری که مذاکره شد بنده فکر میکنم تأخیرمجلس فقط یك‌جلسه بوده وآنهم برای این‌بوده که شاید درخارج توافق‌بشود که‌اشخاصی که متناسب هستند و بهتر بتوانند انجام وظیفه کنند آنها انتخاب‌شده‌باشند اگریك جلسه تأخیر افتاد قصدی نبوده که تأخیری درکار پیداشود زیراکارنفت راهمه‌میدانیم که مجلس شورایملی بالاتفاق رأی داده و ملت ایران هم پشت‌سر مجلس‌شورای‌ملی هست وباز هم تاآخرین نقطه هم مجلس پشتیبانی از این کمیسیون وازدولت‌خواهد کرد و هم افکار عمومی از ما تقویت خواهند کرد این یك‌رویه‌عمومی‌است‌درین مورد نظریه فردی و شخصی نیست کار عمومی کشور است و امیدوارم در انتخاب این پنجنفر هم که همین حالا شروع‌میشود بازمثل‌همیشه‌مجلس‌شورایملی بهترین‌اشخاص را انتخاب کند. عرض کنم دونفر دیگر از آقایان‌هم بودند که‌نامزد بودند یکی‌آقای دولت‌آبادی بودنداز فراکسیون کشور که اظهار کردند اساساًفراکسیون کشورنامزد ندارد و ایشان‌هم‌برای‌اینکه رفقای دیگر بتوانند انتخاب شوند صرفنظر کردند همینطور هم آقای خسروقشقائی که نامزد بودند از نامزدی‌خودشان صرفنظر کردند وکاندیدنیستند و همینطور هم جناب‌آقای فرهودی کاندید نیستند و امیدوارم‌مجلس شورایملی دراین‌لحظه پنجنفر ازاشخاصی را که بایددرسرنوشت کشور موثرباشنداز بهترین اشخاص انتخاب کنند که‌آن‌اشخاص هم بتوانند بیاری‌خداوند متعال‌انجام‌وظیفه کنند. (نمایندگان- انشاءالله)

نمایندگان- رای-رأی.

نایب‌رئیس- یك طرحی ازآقایان رسیده که قرائت میشود(همهمه‌نمایندگان) توجه بفرمائید مطابق‌آئین نامه طرحی که پیشنهاد شده باید خوانده‌شود

(بشرح زیر قرائت‌شد)

امضاء کنندگان ماده واحده ذیل را بقید سه فوریت برای تصویب تقدیم می‌داریم .

ماده واحده - انتخاب پنجنفر برای تشکیل کمیسیون مختلط نفت از مجلس شورای‌ملی بایدباکثریت نصف بعلاوه‌یك ازآراء شرکت کنندگان در رأی باشد بامضای بیش‌از ۱۰ نفر

نایب‌رئیس- فوریت اول مطرح است آقای اسلامی مخالفید‌بفرمائید.

اسلامی-بنده نمیدانم‌این‌چه‌جریانی بوده که‌آمده‌اند آقایان‌این تصمیم‌را گرفته‌اند وسه چهارروزهم درجلسه خصوصی‌وقت - شان تلف‌شده وحال‌آنکه‌ما همیشه‌آزمایش کرده‌ایم مذاکرات وتصمیماتی که‌درجلسات خصوصی گرفته میشود هیچوقت آن تصمیمات عملی‌نمی‌شود حالا اگر کسی ۱۵ یا ۲۰ رأی داشت بنده که کاندید نیستم اگر ۲۰ رأی داشت تفاوت دارد با آنکسی که ۶۰ رأی خواهد داشت که‌امروز بیائیم برای خاطراین طرح یك ساعت یا اقلا نیمساعت وقت مجلس را تلف کنیم بعدهم آخر جلسه که‌شد مجلس از اکثریت بیفتد اگرواقعاً آقایان اینجا تشریف خواهند داشت تا لحظه آخر که حتماً اینکارانجام شود بنده مخالفتی ندارم ولی می ترسم بقدری پیشنهاد و مذاکره بشود که اصل موضوع از بین برود اگر آقایان خودشان که اینجا نشسته اند می - توانندقضاوت کنند که‌چه اشخاصی‌شایستگی دارند ومی‌توانند از خودگذشتگی‌نشان بدهند دیگر طرح لازم نیست البته یك افرادی در جبهه ملی بودند و از خود - گذشتگی‌نشان دادندهمه‌آقایان‌نمایندگان محترم با تصویب دوقانون مربوط بنفت‌از خود گذشتگی کردند بنا براین بدون این که‌قانون شما را ملزم بکند وجدان شما را ملزم می کند که یك اشخاص شایسته‌ای را انتخاب کنید و بعقیده من طرح لازم ندارد برنمایندگان است که‌خودشان نمونه احساسات و سرمشق اخلاق باشند و خودشان باید اشخاص شایسته‌ای‌را انتخاب کنند نه‌اینکه‌قانون بگذرانیم ودو ساعت وقت مجلس را اینجا بگیریم (غلام رضا فولادوند - تا چهار بعد ازظهرهم باشد می نشینیم) بنده ازاین جهة مخالفم ولی اگر بدانم که آقایان واقعاً تا آخر وقت خواهند بود و این کار امروز خواهد شد مخالفتی‌ندارم

دکتر مصباح زاده - اجرای قانون است و باید مطابق قانون اساسی نصف باضافه‌یك باشد

نایب رئیس - آقای فرامرزی موافقید بفرمائید

فرامرزی - عرض کنم که اگر آقایان طرحشان‌را پس می گرفتند من‌هم با آقای اسلامی‌موافق بودم که‌لازم نیست ولی چون طرحشانرا پس نمی گیرند ومن معتقدم هرچه زودتر که‌ممکن است‌این‌عمل بایدبشود سناکارش‌را کرده وما ماندیم با اینکه ماندنمان خدا شاهداست فقط روی حسن نیت وروی ایمان و عقیده‌ای بوده که باید زیاد دقت شود (صحیح است) ولی‌حالا مجلس شورایملی‌عقب مانده ملت هم می بینند که‌یك جلسه مانده این ماندن جلسه هم برای این بوده است که بلکه بتوانیم در کمیسیون توافق بکنیم معذلك الان پای‌ما حساب می‌شود که‌ما عقب‌ماندیم پس بهتراین است که حرف کمترزده شود وزود تراین موضوع رأی بدهیم از یك طرف دیگر هم آقای، اسلامی فرمودند آقایان وجدانشان را حکم کنند ما فقط پنج نفرمی‌خواهیم انتخاب کنیم ودرمجلس کسانی که طرف اعتماد هستند و بنده معتقدم که‌ازعهده برمی‌آیندبیش ازپنجنفر هستندچون بیش ازپنج نفرهستندوهر کس نظرش متوجه یکی ازآنها می‌شودممکن است نشتت بشود باینجهت آقایان‌پیشنهاد داده‌اند که‌راجع باجرای یك قانون که‌تا این ساعت باتفاق اراء تصویب‌شده‌اعضای کمیسیون کسانی نباشند که بآراء کمی انتخاب شده باشندباین جهت‌آقایان این پیشنهاد را داده‌اند ومعقول هم هست پس من خواهش می کنم که آقای اسلامی مخالفتشان را پس بگیرند‌کو اینکه اگر هم پس نگیرند فرقی‌نمی کند چون باید رأی گرفته‌شود وآقایان با فوریت‌ها هم مخالفت نکنند و همینطور رأی بگیریم که

زودتر کار تمام شود

اورنك — مخالفین و موافقین از صحبت کردن امساك بفرمایند

دکترمعظمی — دلایل تقدیم طرح را اجازه بفرمائید که بگوئیم

نایب‌رئیس — موافق صحبت کرد رأی می گیریم بفوریت اول طرح آقایانی که موافقند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم مطرح است آقای فرهودی مخالفید بفرمائید

فرهودی — همین چند دقیقه پیش آقایان محترم ملاحظه فرمودند که جناب آقای نخست وزیر برای تأخیر انتخاب نمایندگان از مجلس چقدر گله می فرمودند و چه اظهاراتی فرمودند بنابراین وظیفه ما است که برای اینکه این اظهارات تکرار نشود چه در مجلس و چه در خارج زودتر این پنجنفر را انتخاب بکنیم اما این طرحی که آقایان داده اند بنظر بنده دو عیب دارد یکی اینکه مجاهداتی ما دراین سه چهار روزه کردیم برای اینکه بتوانیم باتفاق آراء رای بدهیم خوشبختانه موفق هم شدیم برای اینکه از مجموع کاندیداهائی که بودند فقط هفت نفر باقی مانده اند و پنجنفر باید انتخاب شوند انتخاب پنجنفر از ۷ نفر دیگر اشکالی ندارد وقطعاً ما میرسیم بعدهٔ آراء زیادی که آقایان برای انتخاب پنجنفر میدهند و بعدهم این طرح برخلاف قانون اساسی است یعنی احتیاجی بهش نیست چون اصل هفتم قانون اساسی می گوید که اکثریت وقتی حاصل میشود که بیش از نصف حضار رأی بدهند بنابراین بدون قبول این طرح یا اینکه این توافق را بکنیم منظور حاصل است و این تکرار قانون است (امینی- پس برخلاف نیست) ما این اصول را در قانون اساسی داریم بنابراین بدون اینکه قانون خاصی بگذرانیم همین توافق را اینجا می کنیم که آنهائی که انتخاب میشوند باید نصف عده حضار رأی داشته باشند این مسئله درقانون اساسی هست واحتیاج بدادن این طرح وتصویب جداگانه نیست و اما اینکه عرض کردم خلاف قانون اساسی است برای اینست که در اینجا نوشته شده است بیش از نصف آنهائی که در رأی شرکت می کنند رأی داشته باشند قانون اساسی می گوید بیش از نصف حضار ، نصف حضار باآنهائی که در رأی شرکت می کنند تفاوت دارد برای اینکه ممکن است عده‌ای از دادن رأی امتناع کنند و آنهاجزء شرکت کنندگان در رأی نمی‌شوند ولی جزء حضار هستند بنابراین ما از مذاکرات دوجلسه خصوصی که بحمدالله نتیجه گرفتیم که بندهم خودم از کاندیداهای اولیه بودم صرفنظر کرده ام آقای ملك صرفنظر کرده اند دیگران صرفنظر کرده اند و هفت نفر دیگر بیشتر باقی نمانده انتخاب پنجنفر از هفت نفر دیگر اشکالی ندارد این توافق را الان آقای رئیس اعلام می‌فرمایند که با این رأیی که می گیریم کسانی انتخاب خواهند شد که بیش از نصف حضار بآنها رأی بدهند دیگر احتیاجی به تصویب این طرح نخواهد بود.

اورنك — برای تسریع امساك کنید در صحبت کردن هر کسی پشت تریبون میرود می گوید برای تسریع وخیلی عجیب است که خودش بیشتر صحبت می کند.

نایب‌رئیس — آقای دکترمعظمی

دکترمعظمی — آقای فرهودی با این قسمت مخالفت نکردند فرمودند که قانون اساسی تکلیف را معین کرده است بنده هم معتقدم که قانون اساسی تکلیف را معلوم کرده است ولی چون در آئین نامه ما این بود که انتخابات مجلس که مقصود انتخاب کمیسیونها و انتخاب هیئت رئیسه است نسبی است برای اینکه رأی نسبی را ازبین ببریم این طرح را پیشنهاد کردیم بعلاوه قانون هم گفته است که مجلس این پنجنفر را معین کند وبعقیده اشخاصی که این طرح را امضاء کرده اند و پیشنهاد کرده اند نصف بعلاوه یك رأی دهندگان است بنابراین خواستم توضیح عرض کنم وتمنی بکنم آقایان زودتر تکلیف این طرح را تعیین بفرمایند ویك رأی هم بیشتر لازم ندارد وچون ماده واحده است کلیات هم ندارد واگر اینطور رأی گرفته شود باین ترتیب کمکی است که می‌فرمائید و علاوه براین حق این بود که امضاها خوانده میشد برای اینکه طرح سه فوریتی باید ۱۵ امضاء آن اقلا خوانده شود.

فرامرزی — کاندیداها را اسم ببرید

نایب‌رئیس — رأی می گیریم بفوریت دوم آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت سوم مطرح است مخالفی نیست

دکترمعظمی — فوریت سوم صحبتی ندارد.

نایب‌رئیس — آقای غلامرضا فولادوند

غلامرضا فولادوند — بنده چون هرایضم را در جلسه خصوصی حضور نمایندگان محترم عرض کردم وخوشبختانه بنا باظهار جناب آقای دکتر مصدق تائید شد هرایض بنده ولی البته برای جناب دکتر سوء تفاهمی شده بود ومنظور اینکه تصویب نکنیم نداشتیم ولی جریان مجلس طوری شد که بطول انجامید این است که دیگر آن هرایض را نمیکنم ولی تصویب این طرح هم مخالف است با ماده ۱٦٤ آئین نامه داخلی مجلس که آقایان همه استحضار دارند چون در اینجا مینویسد که انتخاب بایستی با اکثریت نصف بعلاوهٔ یك باشد اگر این اکثریت حاصل نشد تکلیف چیست؟ چون طبق آئین نامه در انتخابات دیگر نسبی است فقط رئیس مجلس در دفعه اول با کثریت نصف بعلاوه یك است و در دفعات بعد با کثریت نسبی است حالا اگر ما یك مرتبه رأی دادیم نصف بعلاوه یك حاصل نشد در مرتبهٔ دوم هم حاصل نشد سوم هم نشد تکلیف چه می‌شود ؟ این را یك پیش بینی بفرمائید و پیشنهادات زیادی هم رسیده است واین کار بطول خواهد انجامید

اورنك — آن ترتیب سه دفعه رأی گرفتن نسبت بتاخیر کار است یك کاری کنید که زودتر کار تمام شود

نایب‌رئیس — رأی گرفته میشود بفوریت سوم آقایان موافقین قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد اصل ماده مطرح است

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده واحده — انتخاب ۵ نفر برای تشکیل کمیسیون مختلط نفت از مجلس شورایملی باید با کثریت نصف بعلاوه یك از آراء شرکت کنندگان در رأی باشد .

نایب‌رئیس — آقای ملك مدنی مخالفید ؟

ملك مدنی — موافقم

نایب رئیس — آقای کهاورز صدر مخالفید بفرمائید

کشاورزصدر — بنده این طرح را ضروری ولازم میدانم ومیخواهم استدعا کنم از آقایانی که امضاء کنندگان این طرح هستند وجناب آقای دکتر معظمی که موافقت بفرمایند که چنانچه دردومرتبه رأی گرفته شود اگر اکثریت نصف بعلاوه یك حاصل نشد دردفعه سوم نسبی باشد این را موافقت کنید که نظر جناب آقای فولادوند هم تأمین شود وضمناً میخواستم استدعا کنم که آقایان پیشنهادشان را پس بگیرند که زودتر این کار تمام شود

نایب‌رئیس — آقای ملك مدنی

ملك مدنی — عرض کنم انتخابات داخلی مجلس شورای ملی از هیئت رئیسه وکمیسیونها مربوط بقانونگذاری نیست این نکته‌ای که در اصل قانون اساسی پیش بینی شده برای قانونگزاری است ما هیچ وقت نشده یك قانونی را بگذرانیم از مجلس مگر نصف بعلاوه یك رأی داده باشند این اصل است هیچوقت رأی نسبی در قانونگزاری نبوده این قانون دنبالهٔ آن قانونی است که ما گذراندیم بنا براین بنظر بنده مقام ریاست باید تذکر بدهند و اصلا بدون اینکه این طرح هم مطرح شود این را اجرا کنند این نظر بنده است

اورنك — سه دفعه رأی دادن سبب تأخیر است

نایب رئیس — اگر مخالفی نیست پیشنهادات قرائت شود (گفته شد — مخالفی نیست) پیشنهاد آقای مخبر فرهمند قرائت می‌شود

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد می کنم در دفعه سوم با اکثریت نسبی انتخاب شوند

نایب رئیس — مخالفی نیست ؟ (گفته شد- خیر) رأی می گیریم پیشنهاد آقای مخبر فرهمند آقایان موافقین قیام کنند (اغلب بر خاستند) تصویب شد پیشنهاد آقای تیمورتاش مطرح است

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد می کنم تبصرهٔ ذیل بماده واحده اضافه شود چون جناب آقای دکتر مصدق دراثر احراز مقام نخست وزیری از مجلس شورای ملی کناره گیری فرموده‌اند و طبعاً مسند ریاست کمیسیون مخصوص نفت بلا متصدی مانده وازطرفی هم فداکاریها وزحمات جناب ایشان در این مقام برهیچ کس پوشیده نیست وتوانسته‌اند اعتماد و اطمینان کامل ملت ایران را جلب فرمایند پیشنهاد می کنم بهرصورت و در هرمقام که باشند ریاست هیئت نظارت که طبق قانون اجرای ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور بوجود می‌آید برعهده معظم‌له محول گردد

نایب رئیس — آقای تیمور تاش این پیشنهاد وارد نیست ، حالا توضیحتان را بدهید

پناهی — اگر وارد نیست توضیح ندارد جناب آقای رئیس

تیمورتاش — اگر آقایان محترم توجه میفرمودند بپیشنهادی که بندهٔ عرض کرده بودم به توضیح زیادی محتاج نبود خلاصه مطلب منظور عرض بنده این است که جناب آقای دکتر مصدق در اینکه در راه ملی شدن صنعت نفت در سراسر ایران مجاهدت های بسیاری فرموده‌اند جای هیچگونه تردیدی نیست (صحیح است) و فعلا یگانه ارتباطی که باملی شدن نفت دارند مسند نخست وزیری ایران است بنده علاقمند هستم و امیدوارم که مجلس هم علاقمند باشد که در این زمینه و درجریان کاری که شروع فرمودند تا خاتمهٔ عمل مداخله داشته باشند و بتوانند نظریاتی که دارند اعمال بفرمایند ونتیجهٔ لازم را اخذ کنند روی این زمینه است که بنده پیشنهاد میکنم آقای دکتر مصدق بهرصورت ریاست هیئت نظارتی که در اثر همین اجرای قانون ملی شدن نفت در سراسر ایران بوجود میآید بهر ترتیب ودر هر مقامی که هستند عهده‌دار باشند باین معنی که اگر خدای نکرده فردا از مقام نخست وزیری بعلتی از علل کناره گیری فرمودند از جریان نفت ومسئولیت خطیری که ایشان عهده‌دار شدند در مقابل ملت ایران

بتوانند نظریات خدمتگزاری خودشان را اعمال بفرمایند این منظور پیشنهاد بنده بود .

نایب رئیس — چون وارد نیست محتاج رأی نخواهد بود . رأی میگیریم به مادهٔ واحده با اصلاحی که شده است آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد

(۴- انتخاب پنج نفر جهت عضویت کمیسیون مختلط نفت)

نایب‌رئیس — حالا شروع میشود بانتخاب پنج نفر جهة کمیسیون مختلط . قبلا بحکم قرعه سه نفر برای نظارت در اخذ واستخراج آراء تعیین میشوند

عامری — بنده یك تذکری داشتم خواستم عرض کنم که بنده داوطلب نیستم چون عده زیادی از آقایان صبح به بنده مراجعه کردند ۷ نفر گفتند باقی مانده است بنده هم که کنار بروم شش نفر میماند

(اقتراع بعمل آمد آقایان: حسین مکی واحمد حمیدیه و دکتر مصباح زاده برای نظارت در اخذ و استخراج آراء تعیین شدند)

نایب‌رئیس — شروع میشود باخذ آراء — آقایان نظار تشریف بیاورند و آقایان ناظرزاده و فولادوند هم شرکت خواهند کرد

(اسامی آقایان بترتیب ذیل اعلام و در محل نطق حاضر شده ورأی خودرا دادند) .

آقایان ، اورنك . آشتیانی زاده . فرامرزی حائری‌زاده . محمد علی مسعودی . فرهودی اردلان . گنابادی . مجتهدی . صدری . پناهی بهادری . دکتر مجتهدی . دکتر معظمی محمد ذوالفقاری . آزاد . امامی اهری حکیمی . امیری . جمال امامی . کهبد . تیمورتاش . خسرو قشقائی . موقر . افشار . اعظم زنگنه . اکبر . نورالدین امامی . وهاب‌زاده مرتیب زاده . مهدی ارباب . دکتر بقائی سنندجی . عرب شیبانی . شیبانی . ملك‌مدنی بهبهانی . دکتر جلالی . گودرزی . اسلامی سعیدمهدوی . سلطان العلماء . طاهری . افشار صادقی . بوداغیان . مکرم . حاذقی . دکتر نبوی . امیر نصرت اسکندری . رفیع . نبوی دکتر شایگان . کشاورز صدر . نریمان صالح . صدرزاده . سودآور . شادلو . موسوی عباسی . آصف . صاحبجمع . فرشی . بزرك نیا . صفائی . دکتر کاسمی . فولادوند . ظفری فضنفری . گرگانی . ثقة‌الاسلامی . سلطانی دکتر راجی . معدل . دهقان . صدرمیرحسینی معین‌زاده . سالار بهزادی . برومند . دولت آبادی . دکتر طاهری . دکتر کیان . مخبر فرهمند . عامری . آبکار . ارباب گیو . کورغلی . دکتر برال مکی . ناظرزاده . دکتر سیدامامی . حمیدیه دکتر مصباح‌زاده . ناصر ذوالفقاری . گنجهٔ فولادوند

فرامرزی — بنده خیال میکردم رأی بماده است اسم خودم را روی یك ورقه نوشتم دادم بعدفهمیدم رأی گرفته میشود یك ورقه دیگر دادم که آنرا نسخ کردم

(پس از شماره مهره‌های تفتیشیه و اوراق رأی وقرائت آراء نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)

مهره تفتیشیه ۹۸

اوراق رأی ۹۹

ناظرزاده — یك رأی زیادی همان است که آقای فرامرزی فرمودند

آقای دکتر شایگان ۷۱ رأی آقای دکترمعظمی ٦٦ رأی آقای حسین مکی ۵۱ رأی آقای اردلان ۴۵ رأی آقای جمال امامی ۴۳ رأی آقای صالح ۴۳ رأی آقای گنجهٔ ٤۱ رأی آقای غلامرضا فولادوند ۳۲ رأی آقای عامری ۱۵ رأی آقای رفیع ۱۲ رأی آقای صدرزاده ٤ رأی آقای دکتر بقائی ۳ رأی آقایان نریمان . حائری‌زاده دکتر راجی هریك ۲ رأی آقایان فرامرزی معدل . دکتر علوی . ناصر ذوالفقاری . کهبد تیمورتاش . ناظرزاده . مخبر فرهمند . امینی آزاد . آبکار هریك ۱ رأی ورقه سفید ۵)

نایب‌رئیس — آقایان دکتر شایگان با کثریت ۷۱ رأی دکترمعظمی با کثریت ٦٦ رأی و حسین مکی ۵۱ رأی در درجهٔ اول انتخاب شدند نسبت بدو نفر دیگر اکثریت حاصل نشد . حالا برای دو نفر دیگر باید رأی گرفت

چند نفر از نمایندگان — آراء سایرین را هم بفرمائید

نایب‌رئیس — آقای اردلان ٤۵ رأی آقای جمال امامی ۴۳ رأی آقای صالح ۴۲ رأی گنجهٔ ٤۱ رأی آقای فولادوند ۳۲ رأی آقای عامری ۱۵ رأی داشتند، آقای نورالدین امامی .

نورالدین امامی — آقای جمال امامی کاندید نیستند ، خواهش میکنم آقایان ایشان را مرقوم نفرمایند

نایب‌رئیس — برای انتخاب دو نفر مجدداً رأی گرفته میشود

(اسامی آقایان بترتیب ذیل اعلام و در محل نطق حاضر شده رأی خود را دادند.)

آقایان، آشتیانی‌زاده . نورالدین امامی . بهادری . محمدعلی مسعودی . حائری‌زاده . اعظم زنگنه . اردلان . گنابادی . کشاورز صدر . پناهی . مجتهدی . صدری . محمد ذوالفقاری . امیر نصرت اسکندری . مکرم دکتر مجتهدی . ملك‌مدنی . دکتر معظمی نبوی . حکیمی . کهبد . افشار . دکتر کیان سلطان‌العلماء . بهبهانی . وهاب‌زاده . حسن اکبر . اورنك . سرتیپ‌زاده . امامی اهری . ظفری . صفائی . شیبانی . دکتر جلالی . دکتر راجی . گودرزی . ثقة‌الاسلامی . مهدی ارباب . افشار صادقی . فولادوند . سودآور سعید مهدوی . صدرزاده . حاذقی . دکتر نبوی . دکتر شایگان . دکتر بقائی . نریمان صالح . امینی . شادلو . آبکار . موسوی آصف . تیمورتاش . بزرك نیا . فرشی . صاحب جمع . فضنفری . گرگانی . عرب شیبانی . معدل . علی‌محمد دهقان . معین‌زاده دولت آبادی . صدر میرحسینی . فرهودی . هراتی . دکتر طاهری . برومند . محمد فرهمند . ارباب گیو . کوراوغلی . امیرافشار دکتر برال . مکی . دکترمصباح زاده . دکتر سید امامی . ناصر ذوالفقاری . جواد عامری . ناظرزاده . فولادوند . صالح . فرامرزی . گنجهٔ . دکتر کاسمی . حمیدیه . سالار بهزادی

(پس از شماره مهره های تفتیشیه و اوراق رأی وقرائت آراء نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)

مهره‌های تفتیشیه ۸۰ - اوراق رأی ۸۰

(آقای صالح ۵۴ رأی فولادوند ۱۷ رأی آقای گنجهٔ ۳ رأی آقای عامری ۲ رأی ورقه سفید ٤)

نایب رئیس — آقای صالح با کثریت ۵۴ رأی انتخاب شدند (نمایندگان مبارکست) .

(۵- تعیین موقع و دستور جلسهٔ بعد -ختم جلسه)

نایب‌رئیس — جلسه را ختم می‌کنیم (آشتیانی زاده — بنده عرض مختصری دارم) عده کافی نیست جلسه آینده روز سه‌شنبه ساعت ۹ صبح

(یکساعت بعدازظهر جلسه ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی

جواد گنجهٔ